

1954. Den nuværende nye bro og dens jernbanebro. Foto tilhører Sundby Lokalhistoriske Forening og Arkiv.

1903. Svingbroen set fra Amagersiden. Foto tilhører Sundby Lokalhistoriske Forening og Arkiv.

Broerne til byen - 1. del

LOKALHISTORIE. Jørgen Grandt fortæller om barndommens ture over broerne fra Amager.

AF JØRGEN GRANDT
redaktionen@amagerbladet.dk

KLUMME: Min Langebro er broen. Med kun én klap og en kolossal klods som kontravægt ophængt i enorme jerndragere over broen. Når jeg skal ind til byen med 5'eren eller 19'eren, holder vi tit i sporvognen og venter, mens store fragtskibe langsomt glider forbi den løftede sorte broklap som truer: Pas på, jeg ikke banker ned oven i hovedet på jer unger fra Amager!

Hen over broen - sammen med Bedste på vej til Messen eller Tilskærerne eller med gutterne ind til Saga eller World Cinema - står jeg altid på bagperronen. Også når det er den åbne Linie 19 uden bivogn. Så kan jeg hele vejen over broen kigge ned på damer og mænd der svømmer omkring på badeanstalten ved siden af. Når vi skal hjem, står jeg ude ved

vognstyreren for at kunne se havnen og skibene og de badende allerede på vej ud ad i Vester Voldgade. I venstre side af broen er der et jernbanespor som bliver brugt flittigt af dampende tog inde fra Godsbanegården over til kajgaden Islands Brygge eller videre ud til Vermlandsgade.

Min barndoms Langebro skiftede i 1954 navn til Den Gamle Langebro. Den var en såkaldt interimbro, dvs. en midlertidig bro. Den stod færdig i 1930 og skulle i nogle år erstatte sin forgænger (som var en smuk svingbro fra 1903), før den nuværende blev bygget. Hvilket altså først skete fireogtyve år senere. Den 27. juni 1954 var der fest og farver på bro og boulevarder, for da stod Den Nye Langebro færdig. Og flot var den, bred og storbygget. Samtidig var Hotel Europa-højhuset under opførelse på Vestre Boulevard. Brobyggeriet var allerede begyndt i 1949, og den færdige nye bro blev 32 m bred og cirka 250 m lang inklusive den lange rampe på hver side. Fortov og cykelsti i hver side, to gange to kørebane plus i midten tracé med to sæt sporvognsskiner. Men

ingen togskiner. På grund af broens højde kunne togene fra Kalvebod Brygge ikke som tidligere bare dreje til højre ind på broen og køre over, så fra starten blev der konstrueret en særlig jernbane-svingbro i stål i to dele ved siden af.

Når den store bro i perioder var under reparation, blev jernbanebroen brugt af fodgængere og til at trække med cykler på. Midt i 1990'erne blev denne smalle, karakteristiske bro nedlagt, men den store - den nuværende og 'rigtige' Langebro - lever i bedste velgående; og vedligeholdes jævnligt.

Betingelserne for at kunne anlægge ramperne op til broen var, at fortovene på både Amager- og Sjællandssiden blev overdækket helt ud til husrækkernes facade. De gedigne ejendomme med herskabelige lejligheder på begge sider måtte derfor undergå imponerende ændringer i facaderne med det resultat, at der blev flere meters niveauforskelle på gadedøre, butikker og boligeres stueetage, afhængigt af om man træder ind fra brofortovet eller fra henholdsvis Amager Boulevard, Thorshavnsgade,

Islands Brygge og Christians Brygge.

Allerede et års tid før broen stod færdig, blev der indrettet et posthus ud for Bryggens kajgade under den rampe, som løfter sig fra Amager Boulevard. Senere kom der garager og en undergang for gående, mens den kørende trafik mod byen måtte ledes imellem bropillerne og i et slyngende højresving føjes sammen med boulevarden.

Statistikker fra begyndelsen af 50'erne viser, at der i gennemsnit var 35 brooplukninger pr. dag. Hvem husker ikke de lange køer på begge sider især i myldretiden i al slags vejr, når broen var oppe, før det endelig blev bestemt, at skibene skulle vente med at sejle igennem til efter kl. 18.00!

Og hvem husker ikke de chokerende scener i filmen »Reptilicus« fra 1961, hvor folk på flugt fra uhyret og Amager (!) bliver væltet i vandet i panik, mens broklapperne går op?

Ja, nu må man godt klarse sig på lårene, ligesom vi gjorde i biffen dengang, for den diletantiske film er med på listen over verdens dårligste. Stakels Langebro!

1954. Foto oppe fra den flotte bro med godstogsbroen ved siden af og et rigtigt skib ved Islands Brygge. Foto tilhører Sundby Lokalhistoriske Forening og Arkiv.

1965. Langebro og begyndelsen af Amager Boulevard fotograferet fra toppen af daværende Hotel Europa. Til venstre i billedet ser vi Langebrogade som løber ud til Christianshavn, midt i billedet har vi Stadsgraven og nogle af bastionerne i Christianshavns Vold. Til højre svingbroen af jern som togene fra Godsbanegården kørte over og via Islands Brygge landede ude ved Vermlandsgade. Midt i billedet helt ude i periferien skimtes Sundby Vandtårn, som forsvandt for evigt i april 1967, næsten på dato fem år før den sidste københavnske sporvognsline - Linie 5 - blev nedlagt. Foto tilhører Sundby Lokalhistoriske Forening og Arkiv.